

TOVEERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaissten äänenkannattaja

Organ of the Finnish Working Women in America

N:o 25

TIISTAINA, KESÄK. 20 P. NÄ. — TUESDAY, JUNE 20.

1916 — Kuudes vuosik.

Palvelijatar- kysymyksestä

(Jatkoa viime numeroon.)

"Tehdastyö on kyllä niin kurjaa ja ankaraa kuin mitä sen kuvataan olevan. Mutta yhtäkaikki työläistyöt tekevät mieluummin tehdastyötä kuin kottityötä..... Missä on syy tähän kautta maan ulottuvaan, järjestymätömään, puoleksi tietoiseen boikotaukseen mallin vanhinta ja kaikista tärkeintä palvelusta vastaan....

Boikottaus itsessään ei ole sen vaikeampi selittää kuin se yksimielinen halveksuminen millä järjestyneet työläisnaiset suhtautuvat kotitalouskysymykseen. He tutkivat tehdas- ja departmenttikauppatalojen oloja, suunnittelevat lakeja niiden kontroleeraamiseksi ja keinoja työolojen parantamiseksi. Mies, joka kamppaltee työkysymystensä kanssa voi saada jos haluaa nykypäivän erillaisilta naisten järjestöiltä arvokkaita neuvoja ja ohjeita työkysymyksiinsä. Mutta nainen saa hyvin vähän, jos ollenkaan mitään apua keneltäkään.

Tämä selkähöhti N. N. K. Yhdistyksen nimittämään komissionin tutkimaan tätä asiaa noin kahdeksantoista kuukautta sitten.... Ja mikä oli tämä kysymys? Kuka voi selittää sen selvästi ja varmasti? Niin paljon kuin komissioni tätä asiaa tutkikin, niin ei se saanut siihen tyydyttävää vastausta, ei mitään riittävää selvyyttä. Koko kysymys näytti olevan vaan ääretön laaja tyttymättömyys, missä kumpikin turvautui toisensa ankaraan arvosteluun.... Yksi varma asia oli se, että palvelustytöiden kysyntä oli paljon suurempi tarjontaa ja tarjolla olevat palvelustytöt olivat yleensä ammattilaisoppimattomia ja onnettomia.

Tässä esittää kirjottaja vaan toisen puolen asiasta. Asialla on toinenkin puoli, joka todistaa sen seikan, että olisi niitä tarjollakin, jos niistä vaan huolitaisiin. Mene milloin tahansa N. N. K. Yhdistyksen paikantähtäys toimistoon esim. Portlandissa, Ore., niin saat tietää, että siellä on listalla kymmeniä palvelijatar tarvisjoita, on myöskin enempi kuin vastaava määrä tarjolla olevia palvelustytöitä, mutta ei ole sellaisia tyttöjä kuin nämä palvelustytöt vailla olevat haluavat. Ja tämä seikka se lienee johtanut N. N. K. Yhdistyksen antamaan luentoja keittotaidosta ja kotitaloudesta. Kuinka moni palvelustyttö näitä luentoja hyväksyy käyttäen ja kielellisten vaikeuksien vuoksi voi hyväksyy käyttäen, sitä en ole vielä ollut tilaisuudessa tietämään. Mutta palatkaamme kirjotukseen.

"Minkätähden tytöt halveksuvat kotitaloustyötä? Näytti johdonmukaiselta että kysyä työtöiltä itseltään. Komissioni lähetti henkilön tekemään kysymyksiä astasta erilaisten työläisnaissten yhdistyksiin, eri osissa maata. Kysymykset olivat sitä laatuja,

että mitkä ovat taloustyön huonot puolet ja myöskin sen hyvät puolet verrattuna tehdastyöhön....

Vastauksia antoivat kaksisataa yhdeksänkymmentyhdeksän tyttöä, joista oli sillä kerralla satakaksitoista kotipalvelijattarina. Vastaukset olivat hämmästyttävän puolueettomia, mielenkiintoisia ja harkittuja. Ne osottavat selvään sen seikan, että tytöt tietävät miksi he eivät halua tehdä taloustyötä ja miksi he silloin kun sitä työtä tekevät ovat niin onnettomia. He ovat aivan yhtä rehellisiä tunnustamaan taloustyön paremman puolet. He ovat sitä mieltä, että se on tuottavampi toimi. Tehtaalaisen täytyy maksaa palkastaan huoneensa vuokra, lämmitys, valo ja ruoka ja hänelle jää vähemmän palkastansa jälle....

Lyhyesti sanottuna, palvelijattaren aseman kuulustellut tytöt sanoivat olevan tuottavamman rahallisesti ja terveellisemmän kuin tehdastyön. Mutta huonot puolet palvelijattaren ammatissa ovat paljon moninaisempia. E-

sim. halveksittu asema, orjallinen elämä, vankeus ja riippuvaisuus, avioliittoon pääsyn vaikeus, seuraelämän puute, ei ole sitä mahdollisuutta huvitteluun eikä itsensä kehittämiseen kuin on tehdastyöläisillä, olla aina työhönsä sidottuna pyhät ja aret, eikä koskaan loma-aikaa.

"...Palvelijattarella, jonka päivätyö on venytetty niin pitkäksi, että suurin osa illan nautinnoista ja sen tarjoamista muista eduista siten on häneltä riistetty, ei ole palkkaa, missä hän voisi vieraita luonaan huvittaa, jotka voisivat muuten lahduttaa hänen ikäviä iltojaan. Me naiset olemme pitäneet suurta melua tehtaita ja työpajoista, joissa ei ole tarpeellisia lepo- ja ruokailuhuoneita työläisnaisille; mutta me näytämme unhoittaneen sen seikan, että palvelijattarella ei ole muuta palkkaa missä vieraitaan vastaanottaa kuin keltio, joka palkka harvoin on löyhen ja tarpeellisesti kalustettu palkka vieraiden kestitsemiselle. Tämä on

(Jatkoa toisella sivulla.)

Mitä ajattelevat äänikelpoiset kansalaiset

Niin todellakin, mitä ajattelevat äänestäjät ennen vaaleja ja vaalipäivänä? Pysähtyvätkö he ajattelemaan äänestystoimituksen vakavalaatuista ja kauas ulottuvaa merkitystä? Kuinka moni äänestäjä ajattelee: mitä on tästä seuraava minun lapsilleni? Kuinka moni äänestäjä ajattelee äänensä käyttämisen vastuunalaisuutta?

Kuinkahan moni äänestäjä New Yorkin valtiossa ajatteli lapsiansa äänestäessään valtion lainlaajituskuntaan niiden puolneitten edustajia, jotka laativat lain, että sotilasopetusta on annettava lapsille kansakouluissa. Ja kuinka moni näistä äänestäjistä, edes nytään vielä, kun tuollainen kauhea laki on voimassa, pysähtyy ajattelemaan niitä seurauksia, mitä se tulee tuottamaan.

Lääkärit ja tiedemiehet jotka ovat tehneet perinpohjaisia tutkimuksia siitä minkälaiset seuraukset tuottaa sotilasharjoittelut lapsille, sanovat, että sellaisella kasvatuksella ei kasvateta edes kunnollisia sotilaitakaan, että se heikentää lapset sekä ruumiillisesti, että henkisesti. Että se tekee pojat kumaraharteisiksi ja kankeajäsenisiksi. Liikkeet mekaanisiksi ja luonnottomiksi. Rinta kouristuu sisään, keuhkot supistuvat.

Niin sanovat tiedemiehet sotaharjoitusten vaikuttavan lasten ruumiilliseen kehitykseen. Mitä tekeekään se sitten heidän henkiseen ja moraaliseen kehitykseen?

Mitä on sota? Mikä on sotilas? Sota on murhaa. Sotilas on murhaaja. Sotilasharjoittelut sel-

laisten aseiden ja koneiden käyttämiseen, jotka ovat tehty varta vasten ihmisten tappamiseksi. On tunnettu tosiasia se, että eläinten teurastusammattikiin raastaa ihmistä, alentaa hänen moraaliaan. Kuinka paljon enemmän eikö ihmisten teurastusammatti alenna ihmistä moraalisesti? Harjoittelu sotilaksi on harjoitusta ihmisten teurastajaksi.

Isät ja äidit, te joilla on tuo kultainen oikeus, tuo mahtava voima äänioikeus, ajatelkaa miten sen käytätte. Ajatelkaa ennenkuin annatte kannatuksenne niille, jotka valmistavat teurastajakouluja lapsillenne.

* * *

Armelijaisuustyö on yksi tämän järjestelmän kuvaavimpia ilmiöitä. Yksi suurin armelijaisuus työtä harjoittava järjestö, on n. k. pelastusarmeija, jonka otaksutaan pelastavan sekä sieluja että eläviä ruumiita siitä kurjuuden liejasta mihin tämä kapitalistinen yhteiskunta niitä päämaa.

Portlandin, Ore., ruusujuhlassa (sitä juhliataan tässä kaupungissa joka kesäkuun alussa) oli m. m. pelastusarmeija mukana symbolineen. Sillä oli kaksi vauvaa kulkueessa, joista toinen kuvasi sitä "suurta hyväntekeväisyystyötä", mitä tämä järjestö harjoittaa ja toinen kuvasi sen tekemää pelastustyötä. Kumpikin kuvaus oli erittäin onnistunut kuvaamaan todellisuutta, vaikka sitä ei suinkaan oltu tarkoitettu näitä kuvauksia laitettaessa. Edellin, joka kuvasi pelastusarmeijaa

(Jatkoa kolmannella sivulla.)

Siitä ammattitaitoisuudesta

Johan sitä taas tuli lukemista ja kirjoittamisen aihetta. Minäkin yhtenä lisärekryyttinä saanen sanoa ajatukseni.

Luulisi sen olevan itsestään selvän, että joka työ, olipa se sitten miesten tai naisten työtä, aina vaatii jossakin määrin taitoisuutta. Olisi se aivan ilahduttava edistysaskel, jos palvelijain keskuudessa ruvettaisiin opettamaan ammattitaitoa jossakin määrin.

Tyttö kun saapuu tänne maankieltä taitamattomana, ei hän ymmärrä emäntänsä neuvoja ei niin mitään. Olisi paikallaan, jos tytöt saisivat opetusta edes niiden työvälineiden käyttämisessä, mitä he tulevat käyttämään.

Kerran vein tyttöä paikkaan, joka ei puhumattomana voinut omin neuvoin paikkaa hakea. Ja siinä paikassa, johon hänet vein piti käyttää kaasu-uunia. Rouva kysyi, jos hän on oppinut sitä käyttämään, jota tyttö ei ollut koskaan ennen edes nähnytään. Rouva käski minun työlle selittää ja kun minä olin hänelle selittänyt miten se sytytetään ja sammutetaan, niin hän kysyi, että eikö siihen ollenkaan panna puita. Jos tytöt saisivat opetusta työvälineittänsä käyttämisessä ja joitakin neuvoja keittämisessä, joka kävisi helposti päänsä osuuskodeissa, joissa tytöt väliäkoima asustavat, niin mielestäni se olisi palvelustytöille suureksi hyödyksi. Ammattitaitoisia tyttöjä on helpommin järjestää ja ammattitaitoinen voisi pelkäämättä myöskin vaatia oloihinsa parannusta.

Onhan luonnollista, että emme voi vaatia yksipuolisesti esim. kallista palkkaa ja työajan rajoittamista, jos emme kykene tekemään ehtäväämme.

Ammattitaitoinen palvelija voi selittää ammattitaidottomalle rouvalle, että ei se kukkakaali pysy veden alla ja hän voi myöskin tietää itsestään mitä milloinkin passaa ruuaksi laittaa tarvittavasta emännän neuvoja odottaa.

Olen itse palvelut yli kymmenen vuotta enkä voi nauramatta muistella niitä pukkeja, mitä tein alkuvuosina. Muistan kun tein ensimmäistä piirakan kuorta. Miulla oli jos jonkinlaista purkkia ja paatteria käsillä enkä tiennyt mitä kaikkea siihen piti panna. Piirakan minä tein, mutta arvaatten sen minkälaista se oli. Jos minulla olisi edes kerran ollut tilaisuus nähdä miten se tehdään, niin olisi minulta säästy-